

Høring av forslag til endring av forurensningsforskriften kapittel 19

Miljødirektoratet legger med dette forslag til endringer i forurensningsforskriften kapittel 19 om sammensetning og bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler for bekjempelse av oljeforurensning (dispergeringsforskriften) på høring. Høringsfristen er 22. juni 2023. Forslaget omfatter nødvendige endringer for bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler.

Miljødirektoratet foreslår ikke endringer i vedleggene til dispergeringsforskriften nå, da dette er et mer omfattende arbeid. Miljødirektoratet har myndighet til å fastsette endringer i vedleggene og vil revidere dem på et senere tidspunkt, etter at forslaget til endringsforskrift er vedtatt.

Miljødirektoratet planlegger å oppdatere Kontroll- og beslutningsskjema og kommentarer til dispergeringsforskriften på Miljødirektoratets nettside mens endringsforskriften er på høring.

Bakgrunn for endringen

Miljødirektoratet foreslår å gjøre forskriften selvbærende og også inkludere undervannsdispergering.

De foreslåtte endringene er blant annet basert på erfaringer fra petroleumsvirksomhetens (operatørenes) arbeid med planlegging for bruk av dispergeringsmidler til bekjempelse av oljeforurensning, erfaringer fra øvelser og dialog med Kystverket og Petroleumstilsynet.

Dispergeringsforskriften bør være selvbærende

En selvbærende forskrift vil åpne for at man kan komme raskere i gang med bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler under aksjoner, fordi den ansvarlige ikke trenger å søke Kystverket om tillatelse til bruk.

Det er gjennomført forvitningsstudier for råoljene på norsk sokkel. Disse viser at noen av oljene kun er dispergerbare en kort periode etter utslippet har skjedd. Dersom det ikke er planlagt for dispergering i virksomhetens beredskapsplan, kan det være krevende å få tillatelse til bruk av dispergeringsmidler fra Kystverket i tide. Videre ser vi at i de fleste tilfellene hvor bruk av dispergeringsmidler vil være aktuelt, særlig for utslipp fra petroleumsvirksomheten, har operatøren allerede lagt til rette for dette i sine beredskapsplaner, også i forbindelse med leteboringer.

Miljødirektoratet vil føre tilsyn med kravene i dispergeringsforskriften, og Kystverket vil følge opp dispergering som en del av sitt tilsyn under aksjoner mot akutt forurensning.

Som en del av at forskriften blir selvbærende, foreslår vi endringer i kravene til dokumentasjon. Det er, etter vår vurdering, behov for å ta inn kontrollskjemaet for dispergering i vedlegg til forskriften. I tillegg foreslår vi krav til rapportering i etterkant av bruk. Dokumentasjonen skal

sendes til Kystverket under aksjoner mot akutt forurensning, mens Miljødirektoratet kan etterspørre dokumentasjonen dersom vi gjennomfører tilsyn med bruken av dispergeringsmidler i etterkant.

Behov for å inkludere undervannsdispergering i forskriften

Miljødirektoratet anbefaler at undervannsdispergering inkluderes i dispergeringsforskriften. I dagens forskrift ligger det i definisjonen av dispergering at forskriften er begrenset til dispergering av olje på havoverflaten. Undervannsdispergering er dermed ikke omfattet, men denne typen tiltak har lenge vært diskutert som et mulig alternativ for petroleumsvirksomheten, og det har foregått metodeutvikling og testing de siste årene. Undervannsdispergering vil være en aktuell metode for å bekjempe oljeforurensning fra utblåsninger som skjer ved havbunnen og med potensial for mer effektiv dispergering og bruk av mindre mengder dispergeringsmiddel enn ved overflatedispergering. Undervannsdispergering kan særlig være aktuelt i forbindelse med capping, en metode for å stanse utblåsning som har blitt utviklet etter Deep Water Horizon-hendelsen i 2010.

Endringsforslagene i dispergeringsforskriften

På bakgrunn av ovenstående foreslår Miljødirektoratet følgende endringer i forurensningsforskriften kapittel 19:

- Dispergeringsforskriften er utarbeidet for bruk av dispergerings- og strandrensemidler for å bekjempe oljeforurensning i saltvann langs kysten og i havområdene utenfor Norge. For at det skal være klart at dispergeringsforskriften ikke gjelder for vannforekomster på land (ferskvann), foreslår vi at det i § 19-2 første ledd legges til "langs kysten og på åpent hav".
- For å innlemme undervannsdispergering i forskriften foreslår vi endringer i definisjonen av dispergeringsmiddel i § 19-3 første ledd ved å legge til "vannoverflaten eller i vannsøylen (undervannsdispergering)".
- Det foreslås at bruk av dispergerings- og strandrensemidler er tillatt dersom kravene til sammensetning og bruk i §§ 19-5 og § 19-6 er oppfylt. For å kunne bruke dispergeringsmidler til å bekjempe oljeforurensning er det krav til at dette skal være beste miljømessige løsning. For å sikre at den som skal bruke dispergeringsmidler gjennomfører en tilstrekkelig vurdering av er oppfylt.
- For å sikre notoritet og mulighet for tilsyn foreslås det at det stilles krav til bruk av Kontroll- og beslutningsskjema for bruk av dispergeringsmidler på sjø, og at dette skjemaet tas inn som vedlegg til forskriften. Det foreslås en ny § 19-7 om dokumentasjon.
- Tidligere 19-7 om endringer foreslås flyttet til ny § 19-8.

Samfunnsøkonomiske konsekvenser

Etter Miljødirektoratets vurdering, vil forskriftsendringen ikke medføre samfunnsøkonomiske konsekvenser. Endringene medfører en forenkling for både brukeren og Kystverket under en aksjon.